

structures and features, including storage pits and kilns. In the modern period, an unpaved road ran through the site (Fig. 48).

Michal Přichystal

Koryčany (okr. Kroměříž) „Padělky“.

Raný středověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1116772N, 17.1463600E; 49.1102586N, 17.1463278E; 49.1102233N, 17.1472933E; 49.1116842N, 17.1472183E

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Koryčany v trati „Padělky“ byl s přestávkou proveden pracovníky Archeologického centra Olomouc, p. o., v době mezi 29. zářím a 10. prosincem roku 2021 v předstihu před plánovanou investiční stavbou budoucího VTL plynovodu Moravia. V trase plánovaného plynovodu jde o úsek mezi 50,6 km a 50,9 km. Investorem stavby byla společnost NET4GAS, s.r.o. Během výzkumu byla prozkoumána již dříve známá polykulturní lokalita s doklady lidských aktivit od neolitu po raný středověk (Benešová 1956; Chleborád 1914).

V ploše výzkumu byly prozkoumány čtyři zásobní jámy obsahující zatím blíže neurčený raně středověký keramický materiál. V jedné ze zásobních jam byla zachycena část skeletu malého zvířete bez hlavy v anatomické pozici. Další z prozkoumaných jam obsahovala ve výplni velké množství kamenných balvanů s pravděpodobnými stopami vystavení žáru. Je tedy zřejmé, že byla zachycena část blíže neurčeného sídliště.

V rámci ostatních komponent bylo prozkoumáno sídliště kultury s lineární keramikou, pohřebiště kultury se šňůrovou keramikou, hrob kultury zvoncovitých pohárů a sídliště z mladší doby římské (Záhorák 2022).

Literatura

Benešová, A. 1956: *Zpráva o zjišťovacím výzkumu volutového sídliště a šňůrového hrobu v Mouchvicích, okr. Bučovice*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX195701084 [cit. 2022-11-04]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-195701084>.

Chleborád, M. 1914: Archeologické nálezy okresu bučovického v letech 1912 a 1913. *Časopis Moravského musea zemského* 14, 272–282.

Záhorák, V. 2022: Koryčany (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 63(1), 201.

Summary

A rescue excavation carried out in 'Padělky' field west of Koryčany (Kroměříž District) in 2021 yielded a multi-period site, including part of the early medieval settlement.

Vít Záhorák

Kovalovice (okr. Brno-venkov)

Stará Pošta, parc. č. 660/10.

Novověk. Cesta. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: neodebrány.

Lokalizace: WGS-84: 49.1849075N, 16.8263106E

Během budování nového vodovodního řadu v areálu bývalé Pozořické Pošty (dnes Stará Pošta) byly v roce 2021 západně výklenkové kapličky rýhou zachyceny základy bývalého mýtního domku, jenž původně stál v 19. století jako součást širšího areálu (hospoda, pošta) na staré poštovní olomoucké cestě.

Literatura

Neuveдено.

Summary

The foundations of a 19th-century tollhouse were discovered in 2021 during the construction of a water pipeline in the premises of the former Pozořice post office and an old inn (today known as Stará Pošta) in Kovalovice (Brno-Country District)

Petr Kos

Kralice na Hané (okr. Prostějov)

Ul. Tyršova č. p. 286, parc. č. 523/2.

Mladohradištní období (RS4). Pohřebiště/hřbitov. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Masarykova univerzita – Přírodovědecká fakulta.

Lokalizace: S-JTSK: -553732.87, -1135113.91

Dne 14. dubna 2021 v podvečerních hodinách byl Policií ČR oznámen nález lidských kosterních pozůstatků objevených při kopání bazénu na zahradě jednoho z rodinných domů v Kralicích na Hané (AMČR). Z prvotního ohledání místa bylo zřejmé, že se jedná o nález archeologické povahy. V následujících dvou dnech byl realizován záchranný archeologický výzkum soustředěný na odkryv, dokumentaci a následně vyzvednutí narušeného kostrového hrobu (obr. 49). V hloubce 80 cm od současného povrchu se rýsovala protáhle oválná hrobová jáma jen nevýrazně zahloubená do sprašového podloží. Ta obsahovala skelet adolescentního jedince, jehož věk lze předběžně odhadnout na 12+. Tělo bylo uloženo v natažené poloze na zádech, s rukama těsně podél těla (můžeme tak usuzovat na jeho pevnější stažení do „pohřebního roucha“) a s orientací cca ve směru SZ–JV (hlava–nohy). Uplatněný pohřební ritus a charakter terénní situace dovolují, i přes absenci doprovodných nálezů umožňujících přesnější dataci, hovořit o raně středověkém stáří hrobu, pravděpodobně 11. až počátek 12. století, tedy období tzv. mladší doby hradištní. Výše popsany hrob by mohl být součástí většího pohřebiště, které časově předchází první strohé písemné zmínce o Kralicích na Hané z roku 1225. Již v průběhu 13. století máme však písemné doklady o kralické faře, kterou získali kanovníci brněnského svatopetrského kolegiálního chrámu, a kde zřejmě dosluhovali pensionovaní kanovníci brněnské kapituly. K roku 1304 jsme pak zpravení o existenci Kralic jako trhové vsi. Na jiném místě, v obecním hliníku a pískovně severně Vítovic u Kralic na Hané, byly již koncem 19. století náhodně objevovány kostrové hroby obsahující keramické nádoby a šperky z období Velké Moravy (Fojtík 2008, 88–89; Fojtík, Šmíd 2008, 58–61, tab. 44–45; s další literaturou a prameny). Jiné hroby zde poskytly mladohradištní

esovité záušnice a stříbrnou minci olomouckého údělného knížete Vratislava I., 1058–1061 (Fojtík 2008, 88–89; Fojtík, Šmíd 2008, 97–98; s další literaturou a prameny). Tyto dřívější nálezy nepřímou potvrzují existenci raně středověké osady rozložené zřejmě v prostoru dnešních Kralic na Hané, v širší oblasti křížících se významných obchodních tras – ve směru ze severu na jih starobylé Jantarové stezky spojující Pobaltí s jihem Evropy a ve směru od západu k východu pak na svém významu právě v těchto časech nabývající euroasijské magistrály (trasa Řezno – Praha – Olomouc – Kyjevská Rus).

Literatura

AMČR: Záznam M-202103221 [cit. 2022-11-04]. Archeologická mapa České republiky.

Fojtík, P. 2008: *Slovanské osídlení Prostějovska ve světle hrobů a pohřebišť*. Archeologické památky střední Moravy 16. Olomouc: Archeologické centrum.

Fojtík, P., Šmíd, M. 2008: *Slovanské hroby a pohřebišť na Prostějovsku*. Pravěk. Supplementum 18. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Obr. 49. Kralice na Hané. Odkrytý raně středověký kostrový hrob. Foto P. Fojtík.

Fig. 49. Kralice na Hané. Early medieval inhumation grave. Photo by P. Fojtík.

Summary

An inhumation grave of an adolescent individual (Fig. 49) was unearthed in 2021 at 286 Tyršova Street in Kralice na Hané (Prostějov District) during a swimming pool construction. Despite missing the grave goods, the grave can be dated to the Late Hillfort Period based on the archaeological context.

Pavel Fojtík

Kroměříž (okr. Kroměříž)

Ul. Štěchovice, parc. č. 413/3.

Vrcholný středověk – novověk. Vesnice/městečko, předměstí. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.2997069N, 17.3848500E

V původně samostatné a později integrované místní části města Kroměříže, Štěchovicích, probíhal v souvislosti s výstavbou nového bytového domu záchraný archeologický výzkum, při kterém se v roce 2021 podařilo prozkoumat cca 80 procent plochy, na níž se nacházelo asi 20 archeologických objektů. Ty reprezentují hospodářské zázemí původních domů i poskytly informace o vývoji parcel – historicky zde byly asi dvě až tři parcely, které navazovaly od jihozápadu na tzv. Wechův dvůr (architektonická památka, stojící zde již v 15. století). Nejstarší situace spadají do poloviny 13. století. Na prozkoumaném pozemku byly registrovány hospodářské jámy, zásobnice, jímky a také zděný půdorys suterénu domu, který zde ovšem stál až v pokročilejším novověku (obr. 50).

Literatura

Neuveдено.

Obr. 50. Kroměříž. Letecký snímek severní části parcely se začištěným suterénem novověkého domu. Foto Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Fig. 50. Kroměříž. Aerial image of the northern part of the excavated area with the modern period house basement. Photo by the Institute of Archaeological Heritage Brno.

Summary

The plot development from the 13th century to the modern period (Fig. 50) was monitored and documented in the area west of the Wech Mansion in Štěchovice Street (Kroměříž District) during a rescue archaeological excavation in 2021.

Miroslav Popelka, Martin Paulus